

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyní JUDr. Terezou Kučerovou,
ve věci

žalobce: J. J., narozen dne X
bytem X
zastoupeného advokátkou JUDr. Pavlou Martínkovu
se sídlem 1. máje 144/3, 385 01 Vimperk

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 9. 2022, č.j. X,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Účastníci řízení **nemají právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Pavle Martínkové, advokátce, se sídlem 1. máje 144/3, Vimperk, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ve výši **11 497 Kč**. Přiznaná částka bude ustanovené zástupkyni vyplacena z účtu Krajského soudu v Českých Budějovicích ve lhůtě 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 1. 6. 2022, č.j. X zamítla žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení zdravotního stavu pro nesplnění podmínek podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť žalobce je dle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Prachatice (dále jen „OSSZ Prachatice“) ze dne 9. 5. 2022 i nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně dle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, když pokles jeho pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činí i nadále 50 %.
2. Námitky proti tomuto rozhodnutí žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

II. Shrnutí žaloby a vyjádření žalované

3. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojí nyní projednávanou včasnou žalobou dodanou Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) dne 8. 11. 2022.
4. Žalobce v žalobě namítá, že posudkový lékař OSSZ Prachatice nezhodnotil jeho rychle zhoršující se nemoc, celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity ve smyslu vyhl. č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“. Následně shrnul své zdravotní problémy a tyto podřadil pod příslušné kapitoly vyhlášky o posuzování invalidity. Uvedl, že jeho denní aktivity jsou těžce omezeny a není schopen vykonávat pracovní činnost. Posudkový lékař nevzal v úvahu, že se jeho zdravotní stav od roku 2019 zhoršuje, a to i přes léčbu, která je dle žalobce neúčinná.
5. Zdravotní stav žalobce byl dle jeho názoru nedostatečně zjištěn a posudková lékařka nepřihlédla k nemocem, jež mají vliv na jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Pokles jeho pracovní schopnosti nebyl dle vyhlášky o posuzování invalidity navýšen o 10 %, na což má žalobce na základě své zdravotní dokumentace nárok. Posudková lékařka navíc nepřihlédla k lékařské zprávě z Fakultní nemocnice Motol, podle které žalobci nebylo doporučeno zařazení do práce.
6. Žalobce dále namítl, že posuzující lékařka nepřihlédla k jeho morbidní obezitě, kdy jeho BMI (Body mass index) činí 45 bodů, což odpovídá poklesu pracovní schopnosti v rozsahu 70 – 80 %, tedy invaliditě III. stupně. Dle žalobce je proto nepochopitelné, že správný orgán dospěl k nižšímu hodnocení při posuzování poklesu jeho pracovní schopnosti.
7. Sarkoidóza byla posudkovou lékařkou OSSZ Prachatice diagnostikována mezi II. a III. stupněm, což dle znamená hodnocení 60 %, s přidáním 10 % navýšení dle § 3 odst. 1 nebo 2 vyhlášky o posuzování invalidity činí pokles jeho pracovní schopnosti 70 %, což odpovídá rovněž III. stupni invalidity.

8. S ohledem na shora uvedené žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit a věc žalované vrátit k novému rozhodnutí.
9. Žalovaná ve vyjádření k žalobě shrnula dosavadní průběh řízení o žalobcově žádosti o invalidní důchod. Námitkám žalobce nelze s ohledem na závěry posudkových lékařů v projednávané věci vyhovět. Žalovaná poukázala na shodné závěry lékaře OSSZ Prachatice a lékaře České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“), dle nichž činí pokles pracovní schopnosti žalobce 50 % a jedná se tak i nadále o invaliditu II. stupně. S ohledem na obsah žalobních námitek žalovaná soudu navrhla provedení důkazu posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), přičemž výsledek sporu žalovaná ponechala na výstupu z posudku PK MPSV.

III. Podstatný obsah spisu

10. Žádostí ze dne 11. 4. 2022 žalobce požádal o změnu výše invalidního důchodu z II. stupně na III. stupeň, a to z důvodu zhoršení jeho zdravotního stavu. Na základě této žádosti byl následně dne 9. 5. 2022 vyhotoven OSSZ Prachatice (MUDr. H. Š.) posudek o invaliditě, dle kterého jde v případě žalobce o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je verifikovaná sarkoidóza II. stupně se středně těžkou poruchou plicních funkcí. Tuto příčinu lékařka podřadila pod zdravotní postižení uvedené v kap. X., odd. B, pol. 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Došlo k poklesu pracovní schopnosti žalobce o 50 %, v rámci tohoto hodnocení byla zohledněna též středně těžká spánková apnoe žalobce a těžká obezita.
11. Na základě uvedené posudku OSSZ Prachatice bylo dne 1. 6. 2022 pod č.j. X vydáno prvostupňové rozhodnutí žalované, kterým zamítla žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu.
12. Proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce dne 10. 6. 2022 námitky, na jejichž základě byl dne 9. 8. 2022 vypracován posudkový lékařem ČSSZ (MUDr. P. E.) posudek o invaliditě, dle kterého jde v případě žalobce o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož hlavní příčinou je, ve shodě s posudkovým lékařem OSSZ Prachatice, středně těžká sarkoidóza II. stupně. Nejedná se o postižení ve III. stadiu, neboť nejde o rozsáhlé postižení plicního parenchymu s rozsáhlými fibrózními změnami, s těžkou poruchou plicních funkcí nebo s cor pulmonale. Procentní pokles jednotlivých postižení přitom nelze sčítat. Toto postižení bylo s ohledem na doloženou dokumentaci hodnoceno jako minimální až lehké funkční s poklesem pracovní schopnosti podle kap. X, odd. B, pol. 7c v horní výši 50 %, a to s ohledem na komorbiditu v podobě středně těžké spánkové apnoe. K obezitě žalobce posudkový lékař uvedl, že tato je od 2. 5. 2022 řešena sledováním, přičemž BMI index není dle posudkového lékaře posudkovým kritériem.
13. Uvedený posudek byl následně podkladem pro žalobou napadené rozhodnutí, kterým byly zamítnuty námitky žalobce uplatněné proti prvostupňovému rozhodnutí a toto bylo potvrzeno.
14. Krajský soud si dále s ohledem na obsah žalobních námitek v nyní projednávané věci vyžádal posudek PK MPSV včetně protokolu o jednání této komise (protokol o jednání, jakož i posudek ze dne 24. 1. 2023 jsou založeny na č. l. 50 - 56 spisu

krajského soudu). Z těchto podkladů je patrné, že PK MPSV ve věci žalobce jednala dne 24. 1. 2023, a to v přítomnosti žalobce, který byl na místě vyšetřen odborným lékařem z oboru plicní, MUDr. Z. R. Posudková komise měla při svém jednání k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci žalobce včetně lékařských zpráv doložených žalobcem k žalobě a v průběhu řízení před soudem. Posudková komise ve shodě s posudkovými lékaři OSSZ a ČSSZ aplikovala posudková kritéria, dle nichž je dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav žalobce zapříčiněn postižením uvedeným v kap. X, odd. B, pol. 7 c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, kdy rozhodující příčinou je s nevýznamnějším dopadem na pracovní schopnost žalobce je sarkoidóza II. nitrohrudních uzlin, stadium II., středně těžké plicní postižení. Rozsah poklesu pracovní schopnosti 30 – 50 % posudková komise, rozdílně od posudkových lékařů, navýšila o 10 % s ohledem na další zdravotní postižení žalobce (spánková apnoe a obezita) a s ohledem na komplikace léčby na výsledných 60 %. Jde tedy i nadále o invaliditu II. stupně. Žalobce je schopen vykonávat výdělečnou činnost v podstatně menším rozsahu a intenzitě, a to nejméně o jednu polovinu. Žalobce není schopen fyzicky náročné práce, v nepříznivých klimatických podmínkách a v prostředí prašném či jinak závadném. S uvedeným omezením je schopen rekvalifikace.

IV. Průběh jednání před krajským soudem

15. Dne 3. 4. 2023 proběhlo ve věci ústní jednání. V rámci tohoto jednání žalobce setrval na svých námitkách uplatněných v žalobě. Zdůraznil, že za rozhodující příčinu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na jeho pracovní schopnosti měla být označena obezita třetího stupně hodnocená rozsahem poklesu 70-80 %, která sama o sobě zakládá v jeho případě nárok na invalidní důchod třetího stupně. Stran posudkem nejvýznamněji hodnocené sarkoidózy druhého stupně uvedl, že tato byla nesprávně posudkovými lékaři vyhodnocena, když se mělo dle odborných lékařských zpráv jednat o sarkoidózu třetího stupně rovněž zakládající nárok na invaliditu třetího stupně. Dle žalobce došlo rovněž k nesprávné aplikaci korekčních faktorů dle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity, když posudková komise měla horní hranici sazby navýšit s ohledem ke zdravotnímu stavu žalobce o celkových 20 %.
16. Žalobce v průběhu řízení navrhnul doplnit dokazování propouštěcí zprávou ze dne 9. 3. 2023 a lékařskými zprávami ze dne 27. 2. 2023 a ze dne 16. 3. 2023. Uvedené důkazní návrhy byly krajským soudem zamítnuty s ohledem na jejich neopodstatněnost ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí. Jedná se totiž o lékařské zprávy, jež se zabývají aktuálním zdravotním stavem žalobce, přičemž z hlediska projednávané věci je podstatný skutkový a právní vztah ke dni vydání správního rozhodnutí. (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č.j. 5 Ads 34/2003-82, č. 526/2005 Sb. NSS)

V. Právní hodnocení krajského soudu

17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“).
18. Žaloba není důvodná.

19. Dle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, platí, že jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla „a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*“
20. Krajský soud v prvé řadě uvádí, že rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu, jakož i o změně výše invalidního důchodu, je závislé na lékařském odborném posouzení. Pro přezkumné soudní řízení je k takovému posouzení povolána podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Tato komise je oprávněna k celkovému posouzení zdravotního stavu osoby a její pracovní způsobilosti, jakož i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě a jejím stupni. Posudek komise pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad obsažených v § 77 odst. 2 s. ř. s. Posudek posudkové komise je úplný a přesvědčivý, jestliže se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, s žalobcem udávanými zdravotními potížemi, obsahuje-li posudek náležité zdůvodnění posudkového závěru tak, aby ten byl přesvědčivý též pro krajský soud, který nemá odborné medicínské znalosti a ani je mít nemůže.
21. Krajský soud vyšel především ze shora uvedeného posudku PK MPSV, která přezkoumala zdravotní stav žalobce v řádném složení za účasti odborného lékaře z plicního oboru. Posudková komise stanovila úplnou klinickou diagnózu, přičemž přihlédla jak k subjektivním potížím žalobce, tak k odborným lékařským nálezům, jež jsou součástí spisové dokumentace žalobce včetně lékařských zpráv doložených žalobcem v průběhu soudního řízení. Na základě těchto podkladů označila rozhodující zdravotní postižení způsobující dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jímž byla v době vydání napadeného rozhodnutí sarkoidóza nitrohrudních uzlin ve II. stadiu, středně těžké plicní postižení. Toto zdravotní postižení shodně s posudkovými lékaři OSSZ a ČSSZ podřadila kapitole X, odd. B, pol. 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pokles pracovní schopnosti žalobce posudková komise stanovila v rozsahu 50 % s tím, že tuto hranici navýšila o dalších 10 % na celkových 60 % s ohledem na komorbidity žalobce a s ohledem na komplikace jeho léčby.
22. Posudková komise dále vypořádala žalobní námitky žalobce s tím, že sarkoidózu ve II. stupni má za prokázanou s ohledem na závěry odborných lékařů v daném oboru. Jde o středně těžké plicní onemocnění, v rámci kterého byly hodnoceny opakovaně uvedené spirometrické hodnoty. Sarkoidóza II. stupně přitom byla konstatována všemi odbornými lékaři, jež se zabývali zdravotním stavem žalobce, jak plyne z relevantních lékařských zpráv. Není tudíž pravdou, že by lékařské zprávy udávaly III. stupeň tohoto zdravotního postižení, jak bylo žalobcem uvedeno v průběhu soudního jednání.
23. K žalobcem namítané obezitě Posudková komise uvedla, že ta dosud nečinila žalobci obtíže, limitující se stala až v důsledku jejího navýšení z důvodu kortikoidové léčby, přičemž obtíže s ní spojené byly zhodnoceny použitím horní hranice rozmezí u rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jejím 10 % navýšením. K tomu navíc poukázala na skutečnost, že i pokud by šlo o obezitu III. stupně vzdorující léčbě s podstatným poklesem kardiorespirační výkonnosti, snížením hybnosti, tato je hodnocena dle kap. IV, pol. 14c s rozmezím 40 – 60 %. Položku 14d

s poklesem pracovní schopnosti 70 – 80 % použít nelze, neboť v případě žalobce nejsou splněny další vyhláškou vymezené projevy v podobě srdeční nedostatečnosti a těžkého omezení hybnosti. K tomu Posudková komise dále doplnila, že léčba obezity žalobce je dosud pouze krátkodobá, nárůst hmotnosti žalobce je sekundární a tato nemá dopad na kardiorespirační výkonnost žalobce. Obezita u žalobce není primární záležitostí a nemá dopad na funkci nosných kloubů. Z tohoto důvodu by nebylo možno ji hodnotit více než 60 % poklesem pracovní schopnosti žalobce.

24. Doporučení FN Motol nezařadit žalobce do pracovního procesu nelze v projednávané věci akceptovat, neboť nejde o hodnocení posudkového lékaře. Kompetence pro stanovení příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a jejího vlivu na pracovní schopnost žalobce má pouze posudková služba, nikoli běžný lékař či samotný žalobce. Uvedené pak platí i ve vztahu k aplikaci korekčních faktorů dle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity, neboť pouze posudková služba je oprávněna na základě vlastní úvahy aplikovat korekční faktory dle posledně uvedeného ustanovení. Posudková komise v projednávané věci zohlednila jak komorbidity žalobce, tak jeho komplikovanou léčbu a zvolila jak horní hranici rozmezí poklesu pracovní schopnosti (50 %), tak navýšení této hranice o 10 %, přičemž dle § 3 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity platí, že zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů. Posudková komise tudíž míru poklesu pracovní schopnosti žalobce navýšila o maximální možný počet procentních bodů.
25. Jestliže Posudková komise stanovila úplnou klinickou diagnózu, označila rozhodující zdravotní postižení způsobující dlouhodobě nepříznivý stav, to podřadila příslušné položce vyhlášky o posuzování invalidity a svůj závěr o tom odůvodnila, zabývala se dalšími zdravotními postiženími žalobce, možností aplikovat případně korekční faktory i námitkami žalobce stran jeho zdravotního stavu, pak považuje soud posudek Posudkové komise za úplný a přesvědčivý, činí-li závěr, dle něhož nešlo v případě žalobce o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který by odpovídal invaliditě III. stupně. Podstatná je též skutečnost, že posudek je v zásadních rysech konzistentní s posudky o invaliditě pořízenými v rámci správního řízení, rozdílný je toliko co do aplikace korekčních faktorů, avšak ani tyto neodpovídají III. stupni invalidity. Rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce v podobě sarkoidózy II. stadia byla posudkovými lékaři konstatována konzistentně, z posudku PK MPSV se jednoznačně podává, že touto rozhodující příčinou není obezita žalobce, když tato je dosud v průběhu léčení a její dosavadní dopady do zdravotního stavu žalobce neodpovídají vyššímu stupni invalidity.
26. Dle shora citovaného § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se proto v případě žalobce nejedná o invaliditu III. stupně; správní orgány proto nepochybily, pokud na základě závěrů posudkových lékařů dospěly k závěru, že žalobce je i nadále invalidní ve II. stupni.

VI. Závěr a náklady řízení

27. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto
ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

28. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného žalovaného, v jeho případě krajský soud v otázce náhrady nákladů řízení vyšel z § 60 odst. 2 s. ř. s. Jedná se o věc pomoci v hmotné nouzi, v níž správní orgán dle citovaného ustanovení nemá právo na náhradu nákladů soudního řízení, v němž byl úspěšný. Právo na náhradu nákladů řízení vůči neúspěšnému účastníkovi nepřísluší ani státu, neboť žalobce je osvobozen od soudních poplatků [§ 60 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].
29. Odměna zástupkyni žalobce JUDr. Pavle Martínkové, advokátce, která byla žalobci k jeho žádosti ustanovena usnesením krajského soudu ze dne 6. 3. 2023, č. j. 64 Ad 16/2022-68, byla stanovena za pět úkonů právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení včetně první právní porady s klientem dne 10. 3. 2023, prostudování soudního spisu (27. 3. 2023), další právní porada s klientem dne 31. 3. 2023, replika k vyjádření žalovaného doručená soudu dne 3. 4. 2023 a účast na ústním jednání před soudem (3. 4. 2023) podle § 11 odst. 1 písm. b), c), d) a g) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Tarifní hodnota ve věcech nároků fyzických osob v oblasti sociálního zabezpečení je podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu částka 5.000 Kč, odměna za tyto úkony tudíž činí podle § 7 bodu 3 advokátního tarifu 5 x 1 000 Kč. Dále zástupkyni žalobce náleží náhrada hotových výdajů – 5 x režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna ustavené zástupkyně a náhrada jejích hotových výdajů tedy celkem činí 6 500 Kč. Cestovné ustavené zástupkyně činí dle vyhlášky č. 511/2021 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, ve znění pozdějších předpisů, celkem 1802 Kč za celkovou délku jízdy 240 km. Náhrada za promeškaný čas ve smyslu § 14 odst. 3 advokátního tarifu činí částku 1200 Kč (ztráta času za 12 započatých půlhodin na dvou cestách Vimperk – České Budějovice a zpět). Jelikož je ustavená zástupkyně plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna za zastupování ve výši 9 502 Kč o tuto daň ve výši 21%, tedy o 1995 Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Zástupkyni žalobce tak bude vyplacena částka v celkové výši 11 497 Kč, a to z účtu krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 3. dubna 2023

JUDr. Tereza Kučerová v. r.
samosoudkyně